

Za Redakcją odpowiedzialny
Edward Michałek w Poznaniu.

Administracja, Ekspedycja i Biuro Redakcji przy
ul. Wilhelmowskiej pod Nr. 15.

ziemię Poznański
codziennie z wyjątkiem niedziel i dni
świętych.

Cena ogłoszeń (inzeracji):
wiersza drobnego 1 str. 6 fen. — Reklamę od
wiersza drobnego 3 str. (incl. tłumaczenia).

Redakcji, administracji i ekspedycji winny być
frankowane.

DZIENNIK POZNAŃSKI.

Przedpłata kwartalna
wycena w Poznaniu 17 marek 50 fen., w Prusach
niemieckich i w Austrii 9 mar. 15 fen., w Belgii, Włochach,
Szwajcarii, Serbii, Ameryce, w Danii, w Fran-
cyi, Anglii i Szwecyi 12 mar.

Przedpłata i ogłoszenia
prajmując się w ekspedycji; przedpłata prajmując
w monarchii pruskiej oraz w państwach do których
niemieckich austriackich należących — w innych krajach
zaś tylko nasza agencja — na których pośrednictwem (zobacz niżej) można także
przesyłać ogłoszenia do eksped. Dzienn. Pozn.

Reklama
nadawane Redakcji nie zwracają się i nie są obciążone

Ajencye Dziennika Poznańskiego:

W Paryżu Librairie du Luxembourg, Rue de Tournon No. 16, pułkownik Raczkowski, Rue du Faubourg Poissonnière 33. — Ogłoszenia dla Dziennika przyjmuje w Paryżu wyłącznie p. Adam, Carrefour de la Croix Rouge 2. —
W Hamburgu, Frankfurcie nad Menem, Berlinie, Lipsku, Wiedniu i Bazylei: Haasensteins & Vogler. — W Berlinie Rudolf Mosse, Jerusalemstrasse 48. A. Retemeyer, Internationale Annoncen-Expedition. „Invalidendank“
Behrenstr. 24 i Central-Annouen-Bureau der Deutschen Zeitungen. Mohrenstr. 45. — W Bremie: E. Schlotte. — W Frankfurcie nad Menem Daube & Comp. — W Wroclawiu Daube, Haasensteins & Vogler i Mosse. — W Plesze-
wie: L. Zboralski.

Czas odnowić przedpłatę!

Warunki przedpłaty pozostają te same co
w ubiegłym kwartale.

POZNAŃ, 20 września.

Nie od kwestyi wschodniej, nie od doniesień o roz-
pętych albo mających się niebawem rozpocząć ukła-
dach pokojowych zaczynamy dzisiejszy przegląd polity-
czny, ale od sprawy o wiele bliżej nas obchodzącej, bo
od sprawy, którą od blisko roku zajmuje się społeczeń-
stwo nasze. Jest zaś nią sprawa języka polskiego w
provincyach znajdujących się pod zaborem pruskim.
Oto Reichsanzeiger ogłasza dzisiaj rozporządzenie
cesarskie, mocą którego projekt do ustawy o

Bydgoszcz, 18 września.

(Towarzystwo przemysłowe. — Towarzystwo czeladzi katolickiej. — Bank ludowy. — Teatr niemiecki.)

(Ch.) Niby to drobnostka, powiecie, ale z drobnostek składa się podobno życie ludzi pojedynczych i całego społeczeństwa. Zaczynam od ogólnej maksymy, inaczej sobie poradzić nie mogę.

Otóż — wiadomo przecie, że Bydgoszcz dla nas słabym punktem politycznym, czego dowodzi o dwie trzecie przewyższająca liczba wyborców niemieckich. W takim położeniu rzeczy jedyną pracą możliwą — utrzymanie status quo, skupianie istniejącego tu żywiołu polskiego ku wzajemnej pracy. To samo powiedzieć sobie powinna bydgoska inteligencja — zdaje się — a jednak nie czyni nic, aby ożywić surowy materiał.

Od lat czterech np. istnieje Towarzystwo polskich przemysłowców w Bydgoszczy a zamiast rosnąć — upada z dniem każdym. Zapisanych członków jest 300, podczas kiedy na zebrania zaledwo 30 przybywa! Podwu do takiej obojętności szukać potrzeba w odsunieciu się założycieli od pracy. Członkowie domagają się koniecznie odczytów a chętnych do tej cichej pracy nie widać. Zawsze to samo u nas. Gdyby nie młody tutaj kupiec p. Jedwabski, który, nawiasowo mówiąc, jest duszą wszelkich prac publicznych, i p. Julian Prejs (Sierp Polaczek) byłoby Towarzystwo przemysłowe już dawno upadło. Są to drobnostki, ale powtarzam, one składają powolne ale w owoce płodne życie codzienne. Niechby to sobie inteligencja bydgoska wzięła do serca.

Na prośbę przemysłowców rozpoczął p. Teodor Jeske-Choiński z Wrocławia dziś szereg odczytów zwinowych przemową wstępną.

Inaczej prosperuje Towarzystwo czeladzi katolickiej pod przewodnictwem ks. lic. Prejsa. Nasuwa mi się tu uwaga, którą słyśmyż po kilkakroć z ust księży i bezustannie obywateli. Chcecie wpływu na lud, dziwiecie się, że „bezwiedna masa“ za głosem kleru idzie, a przecie sami nie staracie się czynem, agitacją, opianować steru opinii publicznej. Uwaga ta staje się prawdą, skoro się zwróci uwagę na Towarzystwo powyższe. Czyżby więc nie dobrze było, abyśmy współzawodniczyli w pracy?

Tutejszy bank ludowy polski, który niedawno jeszcze na kulawych stał nogach, podnosi się nieznacznie, dzięki sprężystości obecnego zarządu.

Ze świata niemieckiego warto donieść rzecz ciekawą o bezbrodnią tutejszych aktorów. Mieli panowie artyści jakies żądania od dyrektora, więc przestali występować, aby chlebodawcę zmusić do wypłaty. Nowy rodzaj „strejku“, już i sfery artystyczne zaraża materializm pocziwy.

Lwów, 18 września.

(Zebranie wyborców lwowskich.)

(T.) Już i Lwów zajął się wyborami do sejmiku. Wczoraj odbyło się pierwsze zebranie przedwyborcze na wielkiej sali ratuszowej. Zebranie było nadzwyczaj liczne. Obrady zajął p. Karol Groman kilku słowy, wzywając obecnych, aby sobie wybrali przewodniczącego. Z

niekiej rachuby, przeszło 95,000 milionów, przyczem należy, że cyfra ta jest tylko częścią całkowitą wszystkich krajów, złożonych w papierach państwowych. Jeżeli policzymy dalej procent roczny od długów państwowych tak na 4 od sta, to nie bynajmniej przesadzoną cyfrą, — otrzymamy sumę 4,000 milionów marek, które biorą wierzyciele państw. Wprawdzie pewna część wierzycieli dostaje obecnie procentu, jak np. od Turcji, Hiszpanii, niektórych Rzeczypospolitych południowo-amerykańskich, co jednak razem nie przenosi liczby 500 milionów marek, w każdym więc razie przypuszczać można, że wierzyciele państwowi pobierają od państw europejskich przeszło 3,500 milionów rocznych procentów. Ta gazeta oblicza także podług tych cyfr ciężar spłaty na każdego pojedynczego obywatela rozmaitych państw. I tak:

	Ludność.	Procenta roczne na miliony.	ciężar spłaty na jednego obywatela.
(1843 . 27,000,000 . 27 1/2 funt. szt. 20.5 szyl.			
(1875 . 32,000,000 . 23 " " 4 " "			
(1848 . 35,700,000 . 7 " " 14 " "			
(1875 . 36,500,000 . 40 " " 21.10 " "			
(1848 . 37,000,000 . 5 1/2 " " 3 " "			
(1875 . 38,000,000 . 15 " " 8 " "			
(1848 . 60,000,000 . 6 " " 2 " "			
(1875 . 72,000,000 . 14 " " 3.10 " "			
(1848 . 22,000,000 . 4 1/2 " " 4.10 " "			
(1875 . 27,000,000 . 19 1/2 " " 14 " "			
(1848 . 27,000,000 . 3 " " 2.6 " "			
(1875 . 44,000,000 . 24 " " 11 " "			

O państwie niemieckim nie podaje dziennik angielski żadnych cyfr, najpierw dla tego, że jako świeżo utworzone nie przedstawia jeszcze statystycznego ciągu powtórzeń, ponieważ długi Niemiec nie są znaczne. Ale kolwiek nie mówi to źle za gospodarstwem państwa Niemiec, z drugiej strony nie można potępiać Niemiec z punktu widzenia ekonomicznego i tych państw, jak Anglia i Francja, których rozwój historyczny spowodował konieczność znacznych długów państwowych, a pomimo to, że długi te nie stały się dla tych państw ciężarem, które mogłyby siłą produkcyjną narodu znieść nie mogła.

SERBIA.

* **Białogród**, 18 września. Proklamowanie ks. Milana „królem Serbii” nie zdaje się być tak czcymy myśleniem, jak to w pierwszych chwilach zapewniały telegramy. I tak wiedeński Tagblatt zamieszcza następującą depeszę generała Czerniawskiego do ks. Milana:

„Aleksandrze, 17 września. Stojąc pod moimi rozkazami trzy dywizje wysłały 15 b.m. pod wieczór deputację do mnie, które mi oświadczyły, że armia walczy nie tylko za oswobodzenie i zjednoczenie serbskich krajów, ale także za całość obecnej Serbii. Wbrew żądaniom stawionym przez Portę, armia oświadczyła przez swe deputację, że proklamuje księcia Milana królem Serbii. Na drugi dzień, 16 września, o godzinie 11 przed południem proklamowano to wśród strzałów działowych uroczyste całej arm

Berlin, 18 września.

Pszennica loco słabo się trzyma. Term. słabo. Wypowiedziano 5,000 cent. Cena wypowiedz. 200. m. per 1000 kil. loco 180-220 m. wedle gatunku, żółta (czarna) na ten miesiąc — m. — cena przec. — pl. wrzesień-październik 201-200 pl., październik — pl., październik-listopad 201.5-200 pl., listopad-grudzień 202.5-201.5 pl., grudzień-styczeń — pl. styczeń-luty 1877. — placono, luty-marzec — placono, kwiecień-maj 208.5-207.5 m. placono.

Zyto loco bardzo mało inter. Termina słabo. Wypowiedz. 35,000 otr. — Cena wypowiedz. 160.5 mar. per 1000 kilogr. loco 146-188 m. wedle gatunku, — piękne nowe — z kolei i ze statku pl., stare ros. 146-160 marek z kolei pl. nowe ros. — m. z kolei placono, nowe krajowe 174-188. — m. z kolei placono, na ten miesiąc 151-150 — placono, cena przec. — m. wrzesień-październik 151-150 — placono, październik-listopad 152-151 — placono, listopad-grudzień 153.5-153. placono, grudzień-styczeń — pl., styczeń-luty 1877 — pl., luty-marzec — placono,

kwiecień-maj 158-157.5 placono.

Jęczmień per 1000 kilogr. wielki i mały 130-175 marek wedle gatunku.

Owies loco dobry towar poź. Term. stale i wyż. Wyp. 13,000 otr. Cena wypowiedz. 150.5 mar. per 1000 kilo. — loco 125-165 m. wedle gatunku, na ten miesiąc 150.5-151 pl. i z. wrzesień-październik 150.5-151 pl. i z., — październik-listopad 149. placono, — listopad-grudzień 148 z. 147 pl., — grudzień-styczeń — placono, styczeń-luty — placono, luty-marzec — pl., kwiecień-maj 151 pl.

Mąka rżana bardzo słabo. Wypow. — otr. — Cena wyp. — m. per 1000 kil. Nr. 0 i 1 per 100 kil. brutto z mierzchem, pynąca — placono, — na ten miesiąc 22.45 — placono, wrzesień-październik 22.36 — pl., październik-listopad 22. — placono, — listopad-grudzień 21.90 — placono, grudzień-styczeń — placono, styczeń-luty 1877 — placono, luty-marzec — pl., kwiecień-maj 22 placono.

Groch per 1000 kilogr. do gotowania 169-200 marek we-

dle gatunku, na paszę 160-168 m. wedle gatunku.

Nasiona olejne per 1000 kilogr. Wypowiedziano — otr. Cena wypowiedz. — marek. Rzep zimowy — marek, rzepak zimowy — marek, siewki — marek.

Olj rzepiowy wyż. Wypowiedziano z beczką 1200 otr., bez beczki — otr. Cena wyp. z beczką 70 m. bez beczki — marek per 100 kilogr. loco z beczką 71. marek, bez beczki — marek, — na ten miesiąc 69.8-69.7-70.3 pl., — cena przec. — pl. wrzesień-październik 69.8-69.7-70.3 placono, październik-listopad 70-70.5 — pl., listopad-grudzień 71-71.6 pl., grudzień-styczeń — placono, styczeń-luty 1877 — pl., luty-marzec — pl., kwiecień-maj 72.4-73. pl.

Olj liny per 100 kilogramów bez beczki loco — marek.

Olj skalny wyż. placony. Rafinowany (Standard-white) per 100 kilogr. z beczką w partjach o 50 bar. (125 otr.). Wypow. — otr. Cena wypowiedz. — m. per 100 kilogr. loco 45 mar., na ten miesiąc 43. placono, cena przec. — Mar